

Finansklagenemnda Person

Avgjørelse FinKN 2026-656

12.6.2026

Gjensidige Forsikring ASA

Reisesyke

Trafikkulykke – promille – grov uaktsomhet – 100 % avkortning – fal. §§ 13-9 og 13-13.

Forsikrede døde etter å ha kollidert med en fjellvegg. Forsikrede hadde ikke benyttet bilbelte og holdt en fart på 119 km/t før kollisjonen. Videre hadde hen en promille på 1,87, og var påvirket av legemidlene Gabapentin og Duloksetin. Klager (etterlatte) krevde 27.6.24 utbetaling under reiseforsikringen. Foretaket varslet 23.10.24 om mulig avkortning. Foretaket avslo kravet 22.1.25 under henvisning til grov uaktsomhet. Professor og overlege i nevrologi og psykiatri vurderte 10.5.25 at ruspåvirkning var den mest sannsynlige årsaken, men at ulykken også kunne være forårsaket av andre forhold. Saken reiste spørsmål om foretakets ansvar kunne settes ned med 100 % som følge av at forsikrede grovt uaktsomt hadde fremkalt forsikringstilfellet. Videre om foretaket hadde påberopt seg avkortningen uten ugrunnet opphold. Nemnda tiltrådte sekretariatets vurdering om at foretaket hadde reklamert i tide, samt at foretaket kunne avkorte med 100 % som følge av grov uaktsomhet. Nemnda bemerket at den ikke kunne se at det var sannsynliggjort noen annen skadeårsak enn selvforskyldt alkoholpåvirkning. Nemnda ga foretaket medhold.

Saksfremstilling

Klagers ektefelle, forsikrede, omkom på sommeren i 2024 etter å ha satt seg bak rattet kl. 03:00 og kollidert med en fjellvegg.

Kvelden i forveien hadde forsikrede og ektefelle tilbragt kvelden med venner frem til litt før midnatt. På et tidspunkt etter kl. 3 om natten satte forsikrede seg bak rattet og kjørte fra området uten å trekke ut strøm som var koblet til kjøretøy, uten sko og uten bilbelte. Kort tid etter kjørte forsikrede av veien og inn i en fjellvegg. Forsikrede omkom.

Rapport fra Statens vegvesen viste at kjøretøyet hadde hatt en hastighet på godt over 100 km/t de siste par hundre meter.

Obduksjonsrapport viste en promille i blodet på 1,87, i tillegg til medisiner som brukes mot nervesmerter samt depresjon, som forsikrede hadde fått på resept.

Foretaket varslet i oktober 2024 om avkortning etter fal. § 4-9 og informerte i brev 22.1.25 til klager om at kravet under forsikringen ble avkortet med 100 % etter forsikringsavtaleloven § 4-9 fordi det var grovt uaktsomt å kjøre i ruspåvirket tilstand.

I erklæring av professor og spesialist i nevrologi og psykiatri av 10.5.25 ble det redegjort for mulige medisinske tilstander som kunne ha påvirket forsikredes atferd under dødsfallet, herunder søvngjengeri, epilepsi, dissosiativ tåketilstand, ruspåvirkning og akutt rusutløst psykose. Konklusjonen skal ha bygget på mulige forklaringer etter rustiltak, men også en hodeskade forsikrede fikk noen år tidligere.

Foretaket vurderte 22.1.25 personskadesaken ifm. ulykken, og at:

Erstatning over ulykkesforsikringene (førerulykke og reiseulykke) avkortes med 100%, mens erstatning over bilansvarsforsikringen (begravelsesutgifter og forsørgertapserstatning) avkortes med 20%. Dette i henhold til Bilansvarsloven § 7, Forsikringsavtaleloven § 13-9 og sikker rettspraksis.

Foretaket redegjorde for sin tidsbruk i brev:

[...]

Saken ble meldt inn pr. telefon den 27.06.24 av [klager], [...] [Hen] fortalte at [forsikrede] hadde omkommet i en bilulykke.

Motorvognavdelingen tilskriver politiet og ber om utlån av politidokumenter den 06.08.24.

[...]

Den 18.10.24, mottar motorvognavdelingen kopi av analyseresultat toksikologi. Det følger ingen ytterligere dokumenter sammen med rapporten.

Den 23.10.24, sender motorvognavdelingen sin avgjørelse om å avkorte 100 % med hjemmel i fal. §4-9. Det står i brevet at å kjøre i påvirket tilstand, er å anse som en grovt uaktsom handling.

[...]

Personskadeavdelingen ønsket å ha komplette politidokumenter for å kunne vurdere grunnlaget for avkortning etter bilansvarsloven (tap av forsørger) og etter fal §13-9. Det var ønskelig mer informasjon rundt selve hendelsen, for å kunne foreta en forsvarlig og korrekt avgjørelse ovenfor de etterlatte.

Den 14.11.24, blir det på nytt anmodet om utlån av politidokumenter.

[...]

Den 15.01 .25 mottar selskapet for første gang kopi av politiets etterforskningsdokumenter som beskriver selve ulykken og omstendighetene rundt.

[...]

Den 22.01 .25 fikk [klager] melding om vår avgjørelse om å avkorte 20% under bilansvarsloven og 100% under ulykkesforsikringene. [Hen] fikk først en orientering om dette pr telefon fra kundebehandler, før det samme dag ble sendt en redegjørelse i brev form.

[...]

Personskadeavdelingen så det som helt nødvendig å ha gjennomgått de samlede etterforskningsdokumentene, før endelig avgjørelse om avkortning ble fattet. [Klager] har hele tiden stilt seg helt uforstående til at [forsikrede] hadde kjørt med promille og at kjøreturen fant sted midt på natten, selv om de hadde en avtale om at [hen] skulle hentes neste dag. [Klager] har også stusset veldig over valg av kjøreretning. Selskapet så det som helt nødvendig å ha et fullstendig bilde av hendelsesforløpet før det ble tatt en avgjørelse.

Klager har i det vesentlige anført at det ikke er grunnlag for avkortning.

Hen bestrider at ulykken 19.6.24 skyldes selvforskyldt rus eller bevisst risikoadferd. Det vises til erklæring fra professoren som vurderte flere mulige forklaringer på hendelsen. Klager mener at forsikrede sannsynligvis ikke var ved vanlig bevissthet da hen forlot området, og at søvngjengeri er den mest plausible forklaringen. Skade ved søvngjengeri er en ulykkesskade, jf. FSN-2271. Også om hen sovnet ved rattet, viser praksis at det er tale om en ulykkesskade, jf. FSN-1994. Videre anfører klager at obduksjonsrapportens promilleangivelse på 1,87 er usikker, ettersom prøven ble tatt fra sentralt blod etter et høyenergitraume. Forsikrede oppfylte helsekravene til førerrett og hadde ingen sykdom eller medikamentbruk som tilsier annet. Det bestrides at det er overveiende sannsynlig at alkoholpåvirkningen var nødvendig årsak eller hovedårsak til ulykken.

Etter fal. § 13-9 tredje ledd kan forsikringsforetaket uansett ikke påberope seg reglene i første ledd om grov uaktsomhet, dersom den forsikrede på grunn av sin sinnstilstand ikke kunne forstå rekkevidden av sin handling.

Foretaket har i det vesentlige anført at det er grunnlag for 100 % avkortning av dødsfallserstatningen, under henvisning til grovt uaktsom fremkalling av forsikringstilfellet. Obduksjonsrapporten viser at forsikrede hadde en promille på 2,00 målt i øyeveske under obduksjonen. Etanol vil vanligvis holde seg mer stabilt i øyeveske etter dødens inntreden og være mindre utsatt for omfordeling enn i blod fra brysthule, jf. obduksjonsrapporten. Det var grovt uaktsomt å kjøre i selvforskyldt rus. Uaktsomheten ligger i øvre sjikt og forsikrede var betydelig beruset. Dødsulykken skyldes en kombinasjon av beruselse, høy hastighet og manglende bilbelte. Andre forklaringsmodeller er ikke sannsynliggjort.

Foretakets standpunkt ble meddelt uten ugrunnet opphold, jf. fal. § 13-13. Etter en helhetsvurdering kan det ikke ha vært tvil om hva som har vært grunnlaget for foretakets avgjørelse, jf. også dom fra Stavanger Tingrett, TSTAV-2014-207510.

Finansklagenemnda Persons begrunnelse

Spørsmålet er om foretakets ansvar kan settes ned med 100 % som følge av at forsikrede grovt uaktsomt har fremkalt forsikringstilfellet, jf. fal. § 13-9. Videre om foretaket har påberopt seg dette uten ugrunnet opphold, jf. fal. § 13-13.

Klager fikk ikke medhold, da sekretariatet behandlet saken. Sekretariatet vurderte at foretaket hadde reklamert i tråd med fal. § 13-13 ettersom det var nødvendig å ha opplysninger om hele situasjonen som foranlediget ulykken. Videre at forsikrede hadde handlet grovt uaktsomt, og at momentene i saken tilsa at foretaket kunne avkorte kravet med 100 %. Sekretariatet bemerket at faktum var uklart, og at muntlig bevisføring kunne gi et annet bilde av de faktiske forholdene, noe som kunne medføre et annet resultat.

Nemnda har gjennomgått all den fremlagte dokumentasjonen i saken, og slutter seg til sekretariatets begrunnelse og konklusjon i sin helhet. Nemnda har lest og vurdert anførselene i brevet fra klagers advokat 8.4.26, og har ikke funnet at det som fremkommer der endrer nemnda vurdering. Når det gjelder faktum bemerkes det, at slik saken er opplyst, kan ikke nemnda se at det er sannsynliggjort noen annen skadeårsak enn ruspåvirkning. Det bemerkes at nemnda har vurdert, men ikke funnet det sannsynliggjort at forsikrede før kjøringen hadde fått nedsatt bevissthet på grunn av noe annet enn selvforskyldt alkoholrus.

Avgjørelsen er enstemmig.

Finansklagenemnda Persons konklusjon

Foretaket gis medhold.

Ved behandlingen deltok Kaja de Vibe Malling (leder), Jon Einar Martinsen (bransjerepresentant) og Paal Bjønness (forbrukerrepresentant).